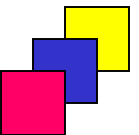

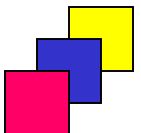
Język PL/SQL. Rozdział 3. Obsługa błędów wykonania

**Wyjątki predefiniowane i użytkownika,
zgłaszanie i obsługa wyjątków.**

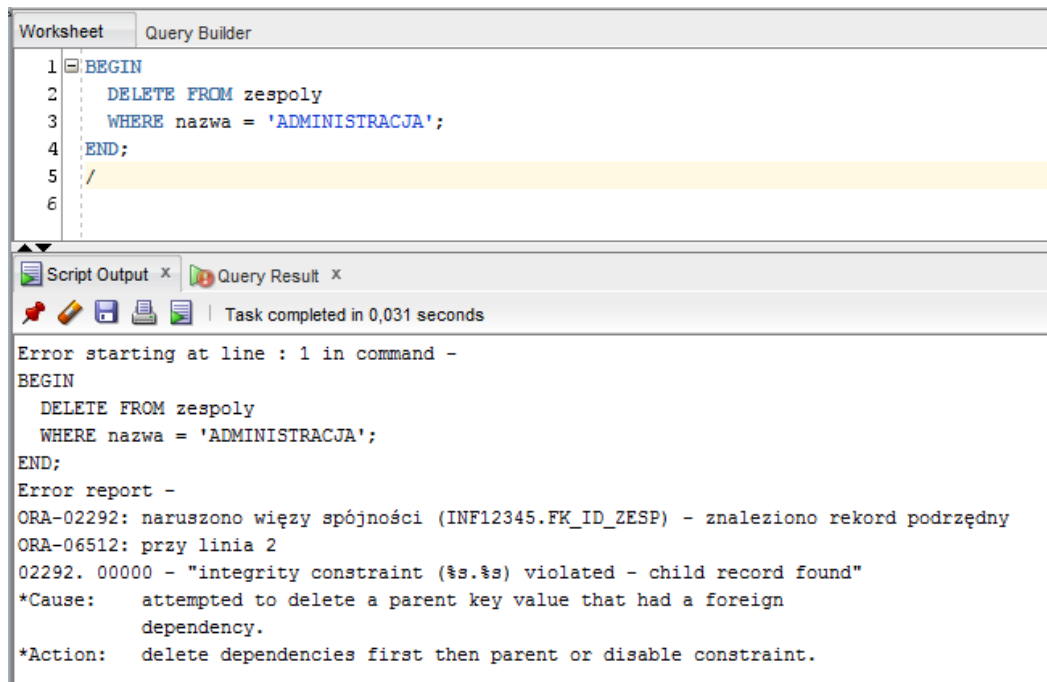
Komunikaty o błędach serwera Oracle

- **Wykonanie niepoprawnej operacji w trakcie działania programu PL/SQL powoduje wygenerowanie błędu.**
- **Jeśli błąd nie zostanie obsłużony przez programistę, kończy działanie programu a na konsoli wyświetlany jest odpowiedni komunikat.**
- **Komunikat zawiera:**
 - **prefiks określający produkt, którego dotyczy błąd (np. ORA),**
 - **numer błędu,**
 - **opis błędu.**

Komunikaty o błędach serwera Oracle - przykłady

- Przykładowe komunikaty:
 - **ORA-00001** – naruszenie klucza podstawowego lub klucza unikalnego podczas definiowania/modyfikowania rekordu,
 - **ORA-02292** – naruszenie klucza obcego podczas usuwania rekordu,
 - **ORA-01476** – próba wykonania operacji dzielenia z dzielnikiem równym 0.

The screenshot shows the Oracle SQL Developer interface. The top pane displays a SQL script in the Query Builder:

```
1 BEGIN
2   DELETE FROM zespoly
3   WHERE nazwa = 'ADMINISTRACJA';
4 END;
5 /
6
```

The bottom pane shows the Script Output window with the following error message:

```
Task completed in 0,031 seconds
Error starting at line : 1 in command -
BEGIN
  DELETE FROM zespoly
  WHERE nazwa = 'ADMINISTRACJA';
END;
Error report -
ORA-02292: naruszono więzy spójności (INF12345.FK_ID_ZESP) - znaleziono rekord podrzędny
ORA-06512: przy linia 2
02292. 00000 - "integrity constraint (%s.%s) violated - child record found"
*Cause:      attempted to delete a parent key value that had a foreign
              dependency.
*Action:     delete dependencies first then parent or disable constraint.
```

Procedura RAISE_APPLICATION_ERROR

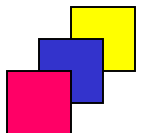
- Umożliwia programiście zakończenie działania programu z wyświetleniem własnego komunikatu o błędzie.
- Parametry wywołania:
 - numer błędu z przedziału od -20999 do -20000,
 - komunikat.

```
DECLARE
  CURSOR c_prac IS ...
BEGIN
  FOR prac_record IN c_prac LOOP
    ...
    IF (prac_record.placa_pod < 300 ) THEN
      RAISE_APPLICATION_ERROR(-20010, 'Pracownik ze zbyt niską pensją!');
    ELSE
      ...
    END IF;
  END LOOP;
END;
```

```
END LOOP,
END;
Error report -
ORA-20010: Pracownik ze zbyt niską pensją!
ORA-06512: przy linia 4
```

Obsługa błędu wykonania programu PL/SQL

- Z każdym błędem wykonania polecenia SQL lub programu PL/SQL związany jest wewnętrznie zdefiniowany **wyjątek** (ang. *exception*).
 - wyjątek jest zgłaszany automatycznie przez system w momencie wystąpienia błędu wykonania,
 - wyjątek może być przechwycony i obsłużony przez program PL/SQL.
- Niektóre z wewnętrznie zdefiniowanych wyjątków mają przypisane nazwy, są to tzw. **wyjątki predefiniowane**;
 - przykłady: NO_DATA_FOUND, TOO_MANY_ROWS, ZERO_DIVIDE.
 - wewnętrzne wyjątki bez nazw to tzw. wyjątki anonimowe.
- Użytkownik może zdefiniować swoje własne wyjątki, tzw. **wyjątki użytkownika**:
 - wymagają zadeklarowania w programie przez użytkownika,
 - najczęściej wywoływane ręcznie za pomocą polecenia RAISE,
 - możliwe jest związanie wyjątku użytkownika z błędem wykonania.

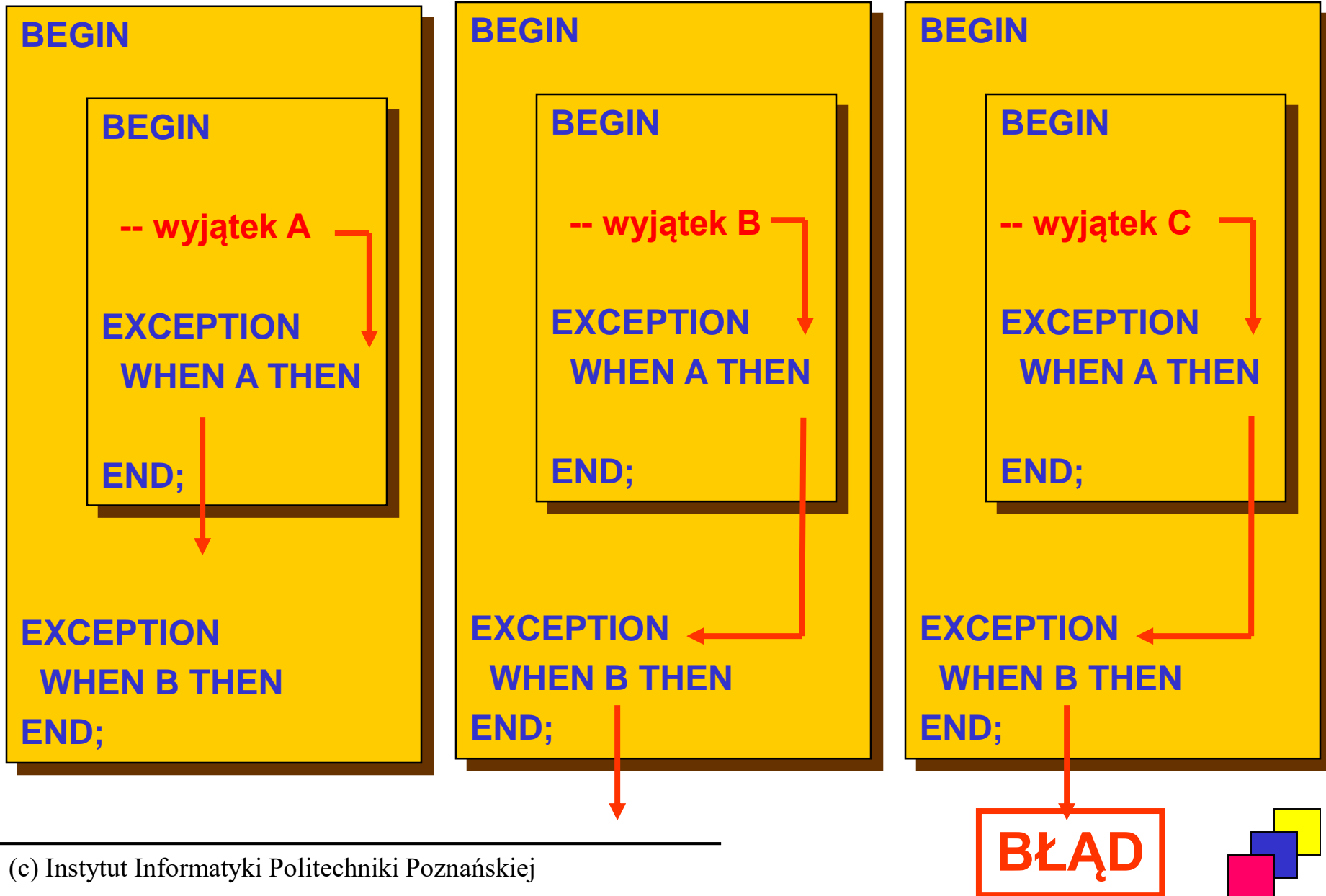

Sekcja EXCEPTION w bloku PL/SQL

- Umożliwia zdefiniowanie w programie kodu reagującego na wystąpienie błędów wykonania.
- Składa się z podsekcji, każda podsekcja reaguje najczęściej na jeden błąd (jednak możliwa jest również obsługa wielu błędów w jednej sekcji).
- Błąd, obsługiwany w podsekcji, wskazuje się przez podanie nazwy związanego z nim wyjątku.
- Podsekcja **WHEN OTHERS** – obsługuje wszystkie niewymienione błędy, sekcja opcjonalna.

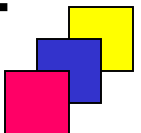
```
DECLARE
...
BEGIN
...
EXCEPTION
  WHEN <wyjątek_1> THEN
    sekwencja poleceń
  WHEN <wyjątek_2> THEN
    sekwencja poleceń
  WHEN <wyjątek_3> OR <wyjątek_4> THEN
    sekwencja poleceń
  WHEN OTHERS THEN
    sekwencja poleceń
END;
```

Propagacja obsługi wyjątku

Wyjątki predefiniowane

Nazwa wyjątku	Numer błędu	Wartość SQLCODE
CURSOR_ALREADY_OPEN	ORA-06511	-6511
DUP_VAL_ON_INDEX	ORA-00001	-1
INVALID_CURSOR	ORA-01001	-1001
INVALID_NUMBER	ORA-01722	-1722
LOGIN_DENIED	ORA-01017	-1017
NO_DATA_FOUND	ORA-01403	100
NOT_LOGGED_ON	ORA-01012	-1012
PROGRAM_ERROR	ORA-06501	-6501
STORAGE_ERROR	ORA-06500	-6500
TIMEOUT_ON_RESOURCE	ORA-00051	-51
TOO_MANY_ROWS	ORA-01422	-1422
VALUE_ERROR	ORA-06502	-6502
ZERO_DIVIDE	ORA-01476	-1476

Wyjątki predefiniowane – przykład

```
DECLARE
  v_id_zesp zespoly.id_zesp%TYPE;
  v_nazwa zespoly.nazwa%TYPE := '&nazwa';
BEGIN
  SELECT id_zesp INTO v_id_zesp FROM zespoly
  WHERE nazwa = v_nazwa;

  DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Pracownicy z zespole '|| v_nazwa);

  FOR prac IN (SELECT nazwisko FROM pracownicy
               WHERE id_zesp = v_id_zesp ORDER BY nazwisko) LOOP
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE(prac.nazwisko);
  END LOOP;
EXCEPTION
  WHEN no_data_found THEN
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Nie istnieje zespół o nazwie '|| v_nazwa);
END;
```

Funkcje SQLCODE i SQLERRM

- Służą do identyfikacji błędu.
- **SQLCODE** – zwraca numer błędu, który wystąpił.
 - numer ujemny, jedyne wartości dodatnie to: 100 dla wyjątku **NO_DATA_FOUND** i 1 dla wyjątków użytkownika.
- **SQLERRM** – zwraca komunikat błędu, który wystąpił.
- Funkcje wykonane w sytuacji braku błędu zwracają:
 - **SQLCODE: 0**
 - **SQLERRM: ORA-0000: normal, successful completion**
- **Najczęściej stosowane w podsekcji WHEN OTHERS.**

```
...  
EXCEPTION  
...  
WHEN OTHERS THEN  
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Wystąpił błąd numer: ' || SQLCODE);  
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE(SQLERRM);  
END;
```

Wyjątki użytkownika

- Najczęściej służą do przekazania do środowiska wywołującego informacji, że w programie wystąpiła jakaś sytuacja błędna.
 - rozwiązanie alternatywne dla procedury RAISE_APPLICATION_ERROR.
- Muszą zostać jawnie zadeklarowane.

```
DECLARE
```

```
    v_liczba NUMBER := 0;
```

```
    ex_moj_wyjatek EXCEPTION;
```

```
...
```

- Wywoływane z użyciem polecenia RAISE.
- Wywołanie wyjątku przerywa działanie programu, system przystępuje do wyszukiwania procedury obsługi wyjątku (w identyczny sposób jak dla wyjątków predefiniowanych).

```
BEGIN
```

```
...
```

```
    RAISE ex_moj_wyjatek;
```

```
...
```

Wyjątki użytkownika – przykład

```
DECLARE
  v_id_zesp zespoly.id_zesp%TYPE := &zesp;
  v_liczba INTEGER;
  ex_pracownicy_w_zespole EXCEPTION;
BEGIN
  SELECT COUNT(*) INTO v_liczba
  FROM pracownicy WHERE id_zesp = v_id_zesp;

  IF (v_liczba > 0) THEN
    RAISE ex_pracownicy_w_zespole;
  END IF;

  DELETE FROM zespoly
  WHERE id_zesp = v_id_zesp;

  DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Zespół został usunięty!');
EXCEPTION
  WHEN ex_pracownicy_w_zespole THEN
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Do zespołu są przypisani pracownicy. Usunięcie anulowane!');
END;
```

Wyjątek użytk. związany z błędem systemowym

- Istnieje możliwość związania wyjątku użytkownika z błędem systemowym (tj. błędem identyfikowanym przez numer, np. ORA-02292).
- Stosowane, gdy w programie chcemy obsłużyć błąd systemowy, dla którego nie istnieje wyjątek predefiniowany.
- Powiązanie realizowane przez użycie dyrektywy kompilatora **EXCEPTION INIT:**

```
PRAGMA EXCEPTION_INIT(wyjątek_użytkownika, numer_błędu_sys);
```

- wyjątek użytkownika musi zostać wcześniej zadeklarowany.

Przykład

- **Związanie błędu ORA-2292 z wyjątkiem użytkownika.**

```
DECLARE
  v_id_zesp zespoly.id_zesp%TYPE := &zespol;
  ex_pracownicy_w_zespole EXCEPTION;

  PRAGMA EXCEPTION_INIT(ex_pracownicy_w_zespole, -2292);
BEGIN
  DELETE FROM zespoly
  WHERE id_zesp = v_id_zesp;

  DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Zespół został usunięty!');
EXCEPTION
  WHEN ex_pracownicy_w_zespole THEN
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Do zespołu są przypisani pracownicy. Usunięcie anulowane!');
END;
```

Wiadomości uzupełniające

Wyświetlenie stosu błędów

- Funkcja `DBMS_UTILITY.FORMAT_ERROR_STACK`
- Zwraca zawartość aktualnego stosu błędów
- Wykorzystywana najczęściej w sytuacji śledzenia błędów wygenerowanych w kodzie (procedurze, funkcji, itd.), wywołanym z innego kodu

```
DECLARE
...
BEGIN
...
EXCEPTION
...
  WHEN OTHERS THEN
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE(DBMS_UTILITY.FORMAT_ERROR_STACK);
END;
```